

МОДЕН ДИЗАЙН

СПЕЦИАЛНОСТ ЗА ХОРА С ВКУС

материал на Йордан Карапенчев

D а бъдеш дизайнер звучи като мечтана професия за много креативни хора. През последните години дигиталните технологии се развиха много бързо и откриха много нови работни места за графични дизайнери и артисти. В този брой обаче ще поговорим за едно по-старо приложение на дизайнерското изкуство, а именно - модата. Казваме по-старо не защото ще говорим за ретро мода, а защото хората винаги са се вълнували от външния си вид. Модата е и индустрия за милиони, която се променя непрекъснато и понякога - доста неочаквано. Затова определено има нужда от професионалисти с добро образование, които да застанат на върха. Ако имате достатъчно упоритост, амбиция и креативно мислене - може би и вие ще се озовете на този връх.

Какво всъщност е мода?

Думата мода идва от латински език (*modus*) и има доста значения - маниер, норма, правило, време, ритъм... Но сякаш всички тези различни значения не се изключват, а напротив - допълват се. В съвременния свят „мода“ означава начин на изразяване според вкуса, маниер на обличане и поведение, характерни за дадена епоха.

Модата е израз на стремежа и идеала за красота. Тя е най-вече социално психологическо явление и може да служи като средство за

поставяне на социални граници. Всичко модно привлича общественото внимание, но то не винаги е по възможностите на хората с нисък социален статус. Общественото мнение също така може да бъде манипулирано и насочвано към различни направления в модата и вкусове.

Какво се изучава?

В англоезичния свят, и особено в САЩ, специалистите по моден дизайн обикновено следват само 2 години и получават т.нар. колежанско образование (приблизително равно на професионалния бакалавър

В България). В континентална Европа модните дизайнери обикновено изкарват пълен 3- или 4-годишен бакалавърски курс. Магистрите - съответно 1 или 2 години.

Тези големи разлики в продължителността на програмите съответно предполагат и съществени различия в учебните планове в различните държави. С други думи - както модата е многообразна, така е и с обучението по моден дизайн.

И все пак има някои предмети, които се предлагат в практически всички висши училища. Като начало рисуването е задължително умение. То е важно още при кандидатстването. Но ако допреди 20-30 години то е било достатъчно, то днес далеч не е всичко. Високите технологии навлизат навсякъде и днес се изучават много предмети, свързани с дизайн пред компютъра. Като се започне с програми за обработка и изображения и стигнем до 3D моделиране и компютърно-опосредстван дизайн.

ВИСОКИТЕ ТЕХНОЛОГИИ НАВЛИЗАТ НАВСЯКЪДЕ И ДНЕС СЕ ИЗУЧАВАТ МНОГО ПРЕДМЕТИ, СВЪРЗАНИ С ДИЗАЙН ПРЕД КОМПЮТЪРА

Художникът, завършил специалност Мода, изучава и академичните дисциплини рисуване, цветознание, история на облеклото, естетика, философия и гр. Така той получава интердисциплинарна подготовка, която съответства на спецификата както на изобразителните изкуства, така и на модата като социокултурен феномен.

Разбира се, традиционните теоретични и практични предмети не са забравени. Със сигурност ще изучавате историята на изкуството и ще ви се наложи да шиеете сами. Програмите с по-силна бизнес насоченост могат да имат отделни модули, посветени на модния бизнес и разработването на творческо портфолио.

Как се кандидатства?

Има доста особености, когато говорим за кандидатстването в специалност Моден дизайн. Разбира се, нямаме предвид стандартния пакет документи. И тук ще ви трябват диплома, академична справка, езиков сертификат (за съответната държава) и препоръки от учител или преподавател.

СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО МОДЕН ДИЗАЙН МОГАТ ДА РАБОТЯТ И ПРОФЕСИИ, РАЗЛИЧНИ ОТ МОДЕН ДИЗАЙНЕР

Първата разлика са кандидат-студентските изпити. Често университетите по изкуства приемат с изпит по рисуване. Трудното на този компонент е, че се изисква да демонстрирате умения в конкретен стил, дори той да не ви е по сърце. Но какво да се прави – трябва да свиквате. В работата ви като дизайнер също ще има моменти, когато трябва да направите проект по задание, което може да не пасва на личните ви естетически предпочитания.

Второто важно изискване за прием е портфолиото. Бъдещите модни дизайнери трябва да могат да приложат свои творби, които ги представят във възможно най-добра светлина. Не е задължително всички да са свързани с модата. Напротив – хубаво е да има някакво разнообразие, което да докаже, че познавате различни стилове. Голям плюс е ако имате и творби, които сте направили в рамките на извънкласни занимания или за художествени конкурси.

Къде се изучава в България

Има няколко висши училища в нашата страна, където можете да изучавате Моден дизайн или сродни специалности. Ще се опитаме да прегледаме накратко възможностите:

Национална художествена академия

НХА оглавява класацията на Министерството на образованието и науката за направление „Изкуства“, затова започваме с нея. Там се подготвят специалисти в областта на дизайна на облеклото, проектирането на производствени и уникални аксесоари, прогнозирането на тенденциите в модния дизайн.

Нов български университет

НБУ е най-големият частен университет у нас и предлага широко разнообразие от програми, сред които и моден дизайн. Практическото обучение включва работа в Експерименталното художествено ателие по мода на НБУ, участие в ревюта и изложби, както и практика във фирми за модна конфекция.

Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство

Базираната в Пловдив АМТИИ, предлага магис-

която задава тенденциите в света на модата и дизайна.

Не е случайност, че на Апенините има голяма концентрация на висши училище по изкуства и дизайн. Милано се счита за неформална столица на модния бизнес в света, но качествено образование може да получите и в други градове. Моден дизайн се предлага в почти всички академии по изкуства (на италиански – *academia di belle arti*)

Великобритания

Великобритания може да не е втората поред страна, която ви идва на ум, когато чуете моден дизайн, но огромният интерес от българските кандидати-студенти към нея ни задължава да я поставим на челните позиции. Таксите на Острова наистина са високи, но местните университети могат да си позволят отлична материална

ГОЛЯМ ПЛЮС ПРИ КАНДИДАТСТВАНЕТО Е ДА ИМАТЕ ТВОРБИ, КОИТО СТЕ НАПРАВИЛИ В РАМКИТЕ НА ИЗВЪНКЛАСНИ ЗАНИМАНИЯ

база и някои от най-добрите преподаватели в света.

Когато кандидатствате, имайте предвид, че британците изключително много гържат на портфолиото. Това сигурно може да се каже за всички страни, но за Великобритания важи с особена сила. Не се изненадвайте, ако има и интервю или друга форма на събеседване.

Франция

Френската република се намира между Италия и Великобритания. Както географски, така и по отношение на образованието. Франция също има множество специализирани академии за изкуства, където се предлага обучение и по моден

дизайн. Страната е популярна най-вече сред кандидатите, които владеят френски, заради госта ограничения брой програми на английски език. Ако обаче владеете езика, то Франция е госта добър избор за образование. Най-малкото защото модната индустрия е добре развита и има добър потенциал за кариерна реализация след като завършите. Добрите икономически и транспортни връзки с Германия, Италия и Великобритания също са безспорно предимство.

САЩ

Трябва да погледнем и Отвъд океана, за да придобием по-изчерпателен поглед към глобалния свят на модата. Както споменахме малко по-рано в този материал, повечето модни дизайнери в САЩ са завършили само колеж и притежават т.нар. *Associate's degree*. Да приключиш образованието си в рамките на 2 години има свои безспорни предимства.

Програмите са много по-практически насочени, информацията се предава сбито и организирано, а завършилите имат възможност да влязат на пазара на труда по бързо. Икономиката на САЩ се развива бързо и стабилно, а модната индустрия в страната е популярна по цял свят, отчасти благодарение на огромното влияние на американските медии.

Какви са възможностите за кариерна реализация

Специалистите по моден дизайн могат да работят и различни неща от моден дизайнер. Например - те могат да работят в проектантски звена към производствени предприятия, в управленски екипи на консултантски и рекламни агенции, като експерти по визуални изкуства. Можете да помислите и кариера като педагог. Ако харесвате работата с деца и имате желание да придобиете учителска правоспособност, можете да работите като учител.

търска програма „Костюм и мода“. Тя е по-тясно свързана с нуждите на театралната и филмова индустрия, но възпитаниците ѝ придобиват гостатъчно познания, за да работят и в сферата на модния дизайн.

Варненски свободен университет

През 1994 г. Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“ стартира в България за първи път обучение в областта на модата и модния дизайн с откриване на специалност Моден дизайн. Днес там се преподава и специалността Мода и мениджмънт в модата, която подготвя и ръководни кадри за бранша.

ЮЗУ „Неофит Рилски“

Може би ще се изненадате, но Югозападният университет в Благоевград също има специалност Моден дизайн. Университетът разполага с цял факултет по изкуствата. Неговите възпитаници често се реализират като учители по изобразително изкуство, но могат да започнат кариера и в модния бранш.

Къде се изучава в чужбина

Италия

Коя е страната, за която се сещате първо, когато става дума за моден дизайн? Ако не е Италия – грешите. Германия може да е дала на света много инженери, Испания – мореплаватели, а Великобритания – философи, но Италия е страната,